

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Miljø- og Planlægningsudvalget (2. samling)
MPU alm. del - Bilag 70
Offentligt

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1218 København K

8. januar 2008.

Det Økologiske Råd har den 7. januar 2008 sendt nedenstående brev til fødevarerminister Eva Kjer Hansen, hvor vi anmoder hende om at iværksætte en række initiativer, der kan forbedre den danske indsats for at opfylde målet i pesticidplan 2004-2009 om at minimere indholdet af pesticidrester i dansk produceret frugt og grønt.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

7. januar 2008.

Minister for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Eva Kjer Hansen
Holbergsgade 2
1057 København K

Vedr.: Pesticidrester i fødevarer

Kære Eva Kjer Hansen,

Det Økologiske Råd vil med denne henvendelse gøre dig opmærksom på en række problemer med Fødevarestyrelsens undersøgelse af pesticidrester i fødevarer og anmode dig om at iværksætte en række initiativer, der kan forbedre den danske indsats for at opfylde målet i pesticidplan 2004-2009 om at minimere indholdet af pesticidrester i dansk produceret frugt og grønt.

Det Økologiske Råd finder det uforståeligt, at der foretages langt flere målinger i de fødevarer, hvor der er få pesticidfund end i de fødevarer, hvor der er mange pesticidfund, og at der foretages langt flere målinger i de fødevarer, der bidrager relativt lidt til indtagelse af pesticidrester, end i de fødevarer, der bidrager relativt meget.

Det Økologiske Råd foreslår følgende:

- Antallet af målinger af pesticidrester i dansk frugt og bær skal øges fra i gennemsnit 78 i de seneste år til mindst 150 om året, og der skal foretages mindst 5 målinger om året for alle de typer af frugt og bær, der dyrkes erhvervsmæssigt i Danmark.

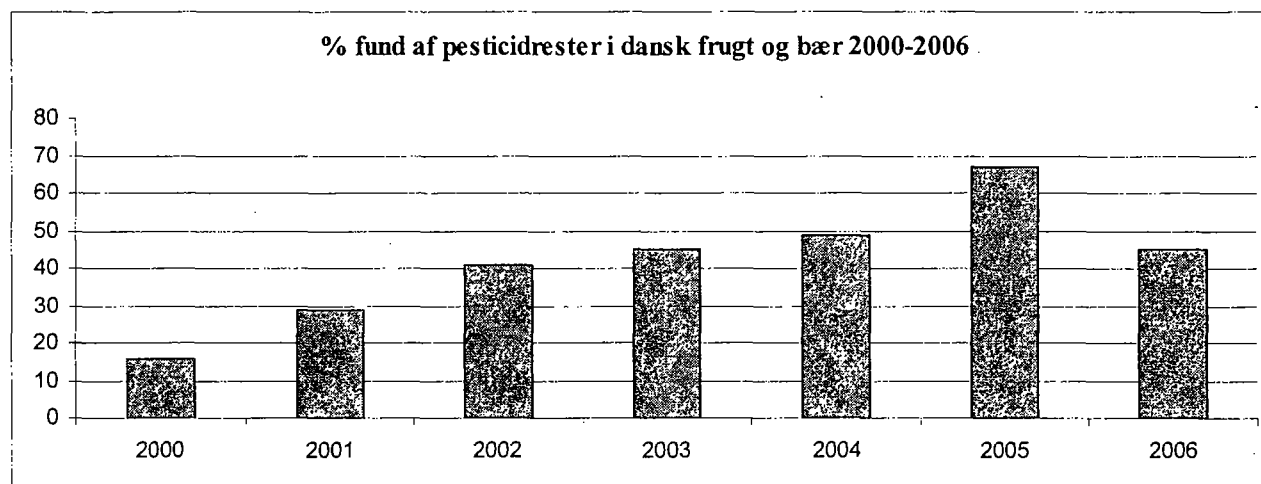

- Der skal altid foretages undersøgelser af pesticidrester i de grøntsager, hvor der var flest pesticidfund i de forrige år.
- Der skal foretages flest undersøgelser af pesticidrester i de afgrøder, der betyder mest for befolkningens indtagelse af pesticidrester og i de afgrøder, hvor der bliver fundet flest pesticidrester.
- Resultaterne af målingerne af pesticidrester skal offentliggøres løbende, så der ikke kan gå op til 22 måneder fra prøvetagningen til resultatet bliver offentliggjort.

Pesticidrester i dansk frugt og bær

Det Økologiske Råd ser med stor tilfredshed, at fund af pesticidrester i danske fødevarer nu kan spores tilbage til avlerne, så fundene kan medvirke til at skabe viden om, hvordan indholdet af pesticidrester kan minimeres, således som det er målet i pesticidplan 2004-2009.

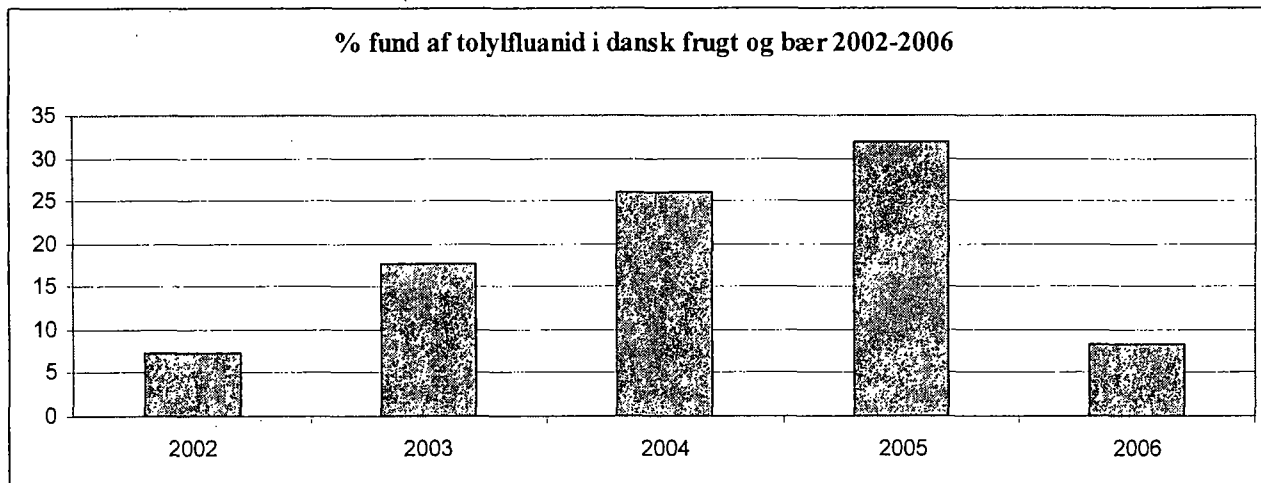
Det Økologiske Råd ser endvidere med stor tilfredshed, at de seneste 5 års stigende kurve over pesticidrester i dansk frugt og bær nu endelig er knækket. I 2006 blev der fundet pesticidrester i 45% af målingerne af dansk frugt og bær mod i 67% af målingerne i 2005 (Figur 1). Til sammenligning blev der i 2006 fundet pesticidrester i 72% af importeret frugt og bær og i 2005 i 77%.

Figur 1: % fund af pesticidrester i dansk frugt og bær 2000-2006.

Faldet i dansk frugt og bær i 2006 skyldes bl.a., at Det Økologiske Råd i januar 2006 slog alarm over det stadigt stigende antal fund af pesticidrester i dansk frugt og bær og påviste, at det især var antal fund af pesticidet tolylfluanid, der var steget. Mens der i 2002 blev fundet tolylfluanid i 7% af dansk frugt var det i 2005 steget til 32% (Figur 2).

Det Økologiske Råd ser derfor også med stor tilfredshed, at fund af tolylfluanid er faldet fra 32% af målingerne i 2005 til 8% i 2006. Dette fald kan forklares med, at mange avlere har fravalgt at benytte tolylfluanid, efter at Det Økologiske Råd i januar 2006 rejste problemet med de mange fund heraf i dansk frugt og bær og krævede stoffet forbudt. Tolylfluanid blev i sommer trukket ud af markedet og kan ikke længere købes lovligt.

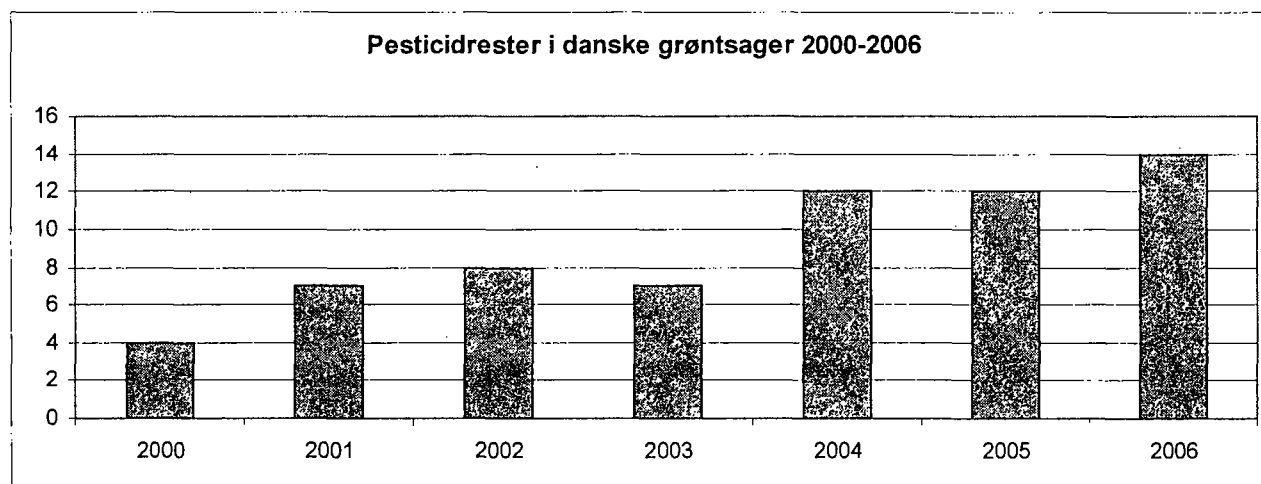

Figur 2: % fund af pesticidrester i dansk frugt og bær 2002-2006

Langt den største enkeltkilde til danskernes indtagelse af pesticidrester er æbler, og det er derfor meget positivt, at hyppigheden af fund af pesticidrester i æbler er faldet fra 61% i 2005 til 33% i 2006. I både 2005 og 2006 blev der fundet pesticidrester i 89% af de importerede æbler. Danske æbler indeholder således nu igen langt færre pesticidrester end udenlandske æbler.

Pesticidrester i danske grøntsager

Også indholdet af pesticidrester i grøntsager har været stigende siden 2000, men her er kurven endnu ikke knækket. I 2006 blev der fundet pesticidrester i 14% af målingerne mod i 12% af målingerne i 2005. Til sammenligning blev der i 2006 fundet pesticidrester i 35% af de importerede grøntsager og i 39% i 2005 (Figur 3).

Figur 3: Pesticidrester i danske grøntsager 2000-2006.

Fødevarestyrelsens program for måling af pesticidrester i dansk frugt og grønt

Formålet med måling af pesticidrester bør både være at skabe et overblik over indholdet af pesticidrester i vore fødevarer og at skabe større viden om sammenhængen mellem pesticidanvendelse og fund af pesticidrester med henblik på at opfylde pesticidplanens mål om at minimere indholdet af pesticidrester i dansk frugt og grønt

Måling af pesticidrester i dansk frugt og bær

Det Økologiske Råd har bemærket, at antallet af målinger af pesticidrester i dansk frugt og bær i 2006 er det laveste i de seneste 5 år (Tabel 1). Det samme gælder antallet af prøver af æbler, selv om æbler er langt den største enkeltkilde til indtagelse af pesticidrester med kosten, idet æbler ligger på en suveræn 1. plads med 29 mikrogram/dag/person, mens salat indtager 2. pladsen med 8,1 mikrogram/dag/person.

År	Frugt og bær	Æbler	Grøntsager
2002	95	36	396
2003	62	25	294
2004	77	31	300
2005	97	44	286
2006	60	21	269
Gennemsnit 2002-2006:	78	32	309

Tabel 1: Antal målinger i alt af pesticidrester i dansk frugt og bær, æbler og grøntsager.

Det Økologiske Råd har endvidere bemærket, at der i 2006 ikke blev foretaget måling af pesticidrester i solbær, selv om der tidligere har været hyppige fund i disse bær (Tabel 2). I 2005 blev der fundet pesticidrester i 100% af de danske solbærprøver, og det var også tilfældet i 2003, mens det i 2004 var i 60% af prøverne.

I 2005 var der hyppigst fund af pesticidrester i solbær, pærer og æbler.

Solbær	100%
Pære	83%
Jordbær	83%
Æble	61%
Ribs	50%
Hindbær	33%
Blomme	33%

Tabel 2: Hyppigste fund af pesticidrester i dansk frugt og bær i 2005 i % af antal prøver.

I 2006 var der hyppigst fund af pesticidrester i kirsebær, pære og jordbær (Tabel 3).

Kirsebær	100%
Pære	66%
Jordbær	54%
Æble	33%
Blomme	30%

Tabel 3: Hyppigste fund af pesticidrester i dansk frugt og bær i 2006 i % af antal prøver.

Det Økologiske Råd finder det bemærkelsesværdigt, at der i 2006 kun er foretaget 1 pesticidmåling af kirsebær og slet ingen målinger af pesticidindholdet i hverken solbær, ribs eller hindbær, selv om målingerne er nødvendige for at kunne rådgive avlerne med henblik på at minimere indholdet af pesticidrester i de pågældende afgrøder.

Måling af pesticidrester i danske grøntsager

I 2005 var der hyppigst fund af pesticidrester i persillerod, forårsløg, bladselleri og asie (Tabel 4).

Persillerod	67%
-------------	-----

Forårsløg	50%
Bladselleri	40%
Asie	33%

Tabel 4: Hyppigste fund af pesticidrester i danske grøntsager i 2005 i % af antal prøver.

Det Økologiske Råd har bemærket, at der i 2006 slet ikke er foretaget undersøgelser af pesticidrester i disse 4 danske grøntsager, hvor der i 2005 blev fundet fleste pesticidrester. Undersøgelserprogrammet medvirker således ikke til at skabe viden om, hvordan indholdet af pesticidrester kan minimeres i danske grøntsager, således som det er målet i pesticidplan 2004-2009.

I 2006 var der hyppigst fund af pesticidrester i ærter med bælg, pastinak, agurk og spinat.

Ærter med bælg:	100%
Pastinak:	66%
Agurk:	46%
Spinat	40%

Tabel 5: Hyppigste fund af pesticidrester i danske grøntsager i 2006 i % af antal prøver.

Det Økologiske Råd foreslår, at der fremover altid foretages undersøgelser af pesticidrester i de afgrøder, hvor der var flest pesticidfund i de forrige år for at skabe større viden om, hvordan indholdet af pesticidrester kan minimeres og for at gøre avlerne mere opmærksomme på problemet.

Antallet af målinger af pesticidrester i frugt og grønt

I 2006 blev der foretaget 60 målinger af pesticidrester i dansk frugt og bær og 269 målinger i danske grøntsager.

Det Økologiske Råd finder det bemærkelsesværdigt, at der foretages mere end 4 gange så mange målinger af danske grøntsager som af dansk frugt og bær, når der i frugt og bær findes pesticidrester 3 gange så hyppigt som i grøntsager.

Det Økologiske Råd anbefaler på den baggrund, at antallet af målinger af pesticidrester i dansk frugt og bær øges til minimum 150 prøver om året, og at der skal tages mindst 5 prøver om året for alle de typer af frugt og bær, der dyrkes erhvervsmæssigt i Danmark med anvendelse af pesticider.

I 2005 blev der for første gang fundet flere pesticidrester i danske end i udenlandske jordbær. I 2006 forøgede Fødevarestyrelsen antallet af målinger af udenlandske jordbær fra 12 til 37, mens antallet af målinger af danske jordbær kun blev forøget fra 12 til 13.

Det Økologiske Råd finder, at der tværtimod burde være foretaget flere undersøgelser af danske jordbær for at skabe viden om, hvordan indholdet af pesticidrester i danske jordbær kan minimeres og for at gøre avlerne mere opmærksomme på problemet.

Æbler er langt den største enkeltkilde til indtagelse af pesticidrester med kosten, se side 3 - mens gulerødder indtager 12. pladsen med 1,9 mikrogram/dag/person. Alligevel blev antallet af prøver på danske æbler reduceret fra 44 prøver i 2005 til 21 prøver i 2006, mens det modsatte var tilfældet for gulerødder, hvor antallet af prøver bliver forøget fra 37 prøver i 2005 til 43 prøver i 2006. Hertil kommer, at der i 2005 blev fundet pesticidrester i 61% af æblerne, mens der i 2005 blev fundet pesticidrester i 27% af gulerødderne.

I 2006 blev der foretaget 51 prøver på danske kartofler uden at finde pesticidrester, mens der i 2005 blev foretaget 53 prøver af danske kartofler og fundet pesticider i 2% af prøverne. Det daglige indtag af pesticidrester fra kartofler er 3 mikrogram/dag/person altså 1/10 af indtaget fra æbler.

Det Økologiske Råd finder det uforståeligt, at der foretages langt flere målinger i de fødevarer, hvor der er få pesticidfund end i de fødevarer, hvor der er mange pesticidfund, og at der foretages langt flere målinger i de fødevarer, der bidrager relativt lidt til indtagelse af pesticidrester end i de fødevarer, der bidrager relativt meget.

Fødevarer produceret i Danmark	% prøver med pesticidrester i 2005	Antal målinger foretaget i 2006	Dagligt indtag af pesticidrester mikrogram/dag/person
Kartoffel	2%	52	3
Gulerod	27%	43	1,9
Æble	61%	21	29
Jordbær	83%	12	2,7
Solbær	100%	0	?

Tabel 6: Sammenligning mellem % prøver med pesticidfund, antallet af foretagne målinger og dagligt indtag af pesticidrester.

Tabel 6 viser, at jo flere pesticidfund, der konstateres, desto færre målinger bliver der foretaget. Der udtages over dobbelt så mange prøver af kartofler som af æbler, selv om der kun findes pesticidrester i 2% af kartoflerne mod i 61% af æblerne, og selv om det daglige indtag af pesticidrester fra æbler er 10 gange større end fra kartofler.

Det Økologiske Råd finder derfor ikke, at det er korrekt, når det i Fødevestyrelsens 2006-rapport står, at prøveplanen er bestemt af, hvilke afgrøder der bidrager mest til danskernes indtag af pesticidrester.

Offentliggørelse af prøveresultaterne

Det Økologiske Råd finder det uhensigtsmæssigt, at prøveresultaterne først offentliggøres i forbindelse med den årlige rapport fra Fødevestyrelsen. Det betyder, at der kan gå helt op til 22 måneder, før resultatet af en prøveudtagning offentliggøres.

I Holland bliver resultaterne offentliggjort løbende, således at resultaterne for første halvdel af 2007 blev offentliggjort i efteråret 2007, mens de i Danmark først vil blive offentliggjort i efteråret 2008. Det Økologiske Råd foreslår på den baggrund, at prøveresultaterne skal offentliggøres løbende.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Kopi er sendt til Miljøminister Troels Lund Poulsen, Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg samt Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.